

Opwekking ó beweging van de Geest tussen Pinksteren en wederkomst

Het baptisme houdt zich ergens op in de ruimte tussen ðopwekkingsbewegingø en ðkerkø. De geschiedenis leert dat het baptisme doorgaans groeit in een landstreek die wordt aangedaan door een opwekkingsbeweging. Maar het wil zelf méér zijn dan ðbewegingø. Een beweging komt en gaat. Het baptisme zoekt blijvende consolidatie in een gemeentestructuur. Dat heeft het gemeen met ðde kerkenø. In dit artikel willen we aandacht besteden aan het zojuist genoemde kenmerk van de opwekking, namelijk dat een opwekking komt en weer gaat.

Wisseling der seizoenen in de geschiedenis. Een opwekkingsbeweging heeft iets van de wind, die opsteekt bij de wisseling der seizoenen. Op een dag in maart houdt een straffe oostenwind de natuur nog in de greep van vaders winter. De volgende dag is de wind plotseling gedraaid, een zachte zuidenwind voert de tintelende geur van het voorjaar aan en de natuur ontwaakt uit haar winterslaap. Een opwekking is als een plotselinge lente die in een verstarde en doodse christendom nieuw leven wekt. Een opwekkingsbeweging is de wind van de Geest Gods die opsteekt bij de wisseling der seizoenen in de geschiedenis der kerk, bij de omslag der tijden in de samenleving. De geschiedenis leert, dat God opwekking en ðbij voorkeurø geeft in kerkelijke crisissituaties. Om één voorbeeld te noemen: de grote opwekking rond de prediker John Wesley, in het Engeland van de achttiende eeuw, vond plaats in de crisissituatie van de beginnende industrialisatie. In sommige streken was het leven totaal veranderd. Waar vroeger de boer ploegde werden kolenmijnen geopend. Landarbeiders werden mijnwerkers. Werklozen uit de grote steden zochten er een nieuw bestaan. De opkomende industrie ontwrichtte oude samenlevingsverbanden, met hun traditionele normen, en schiep een verpauperde arbeidersmassa waarop de traditionele kerken geen enkele greep hadden. En juist in deze laag van de Engelse samenleving ontstond de opwekkingsbeweging! Een geestelijk reveil vernieuwde het karakter van hele dorpen en steden. Kerken waren voller dan de kroegen vóór de opwekking!

Vleugje lentewind

De wind van de Geest Gods steekt op bij de wisseling der seizoenen in de geschiedenis. Een opwekking is een positief ðcrisisverschijnselø. Als in maatschappij en cultuur een nieuwe periode aanbreekt, met alle ontwrichtingsverschijnselen die daar bij horen, zendt God in de vorm van een opwekking een geestelijke vernieuwing. Ze lopen parallel. De beweging waarin een samenleving zichzelf sociaal, technisch en ethisch probeert te vernieuwen. En een opwekking waarin de Geest gelovigen en gemeenten vernieuwt. In de geschiedenis volgt de ene crisis de andere op. Maatschappij en cultuur zoeken zichzelf voortdurend te vernieuwen, koortsachtig op zoek naar de ware toekomst. Revolutionaire vernieuwingsbewegingen komen en gaan. Hierin schuilt een van de oorzaken dat ook opwekkingsbewegingen komen en gaan. Een opwekking is de inslag van de vernieuwing. Een opwekking is een vleugje goddelijke toekomst die waait door de crisis van een samenleving die krampachtig haar eigen toekomst bouwt. In een opwekking voert de zuidenwind van Gods Adem een dagje lente aan, terwijl de boer zijn ploeg vernielt op het nog bevroren land omdat hij vindt dat het nu maar eens uit moet zijn met de winter.

Herhalingø van Pinksteren op weg naar Gods toekomst

Opwekkingen komen en gaan bij de wisseling der seizoenen in de geschiedenis, op weg naar de ðeeuwige zomerø. Een opwekking heeft een ðtijdelijkø en ðvoorlopigø karakter in het licht van de toekomst die met de wederkomst van Christus zal aanbreken. Dit karakter van opwekkingen heeft alles te maken met het karakter van de werkzaamheden van de Geest tussen Pinksteren en wederkomst. In zijn pinkstertoespraak citeert Petrus de profeet Joël: ðEn het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik van mijn Geest zal uitstorten op alle vleesø (Hand: 2:17). Met Pinksteren zijn ðde laatste dagenø vóór de komst van het Koninkrijk Gods begonnen. Het leven in dit Rijk zal hierdoor gekenmerkt zijn, dat Gods Geest zal zijn uitgestort op ðalle vleesø. Dit is op de eerste pinksterdag nog niet gebeurd. Tussen Pinksteren en wederkomst is er voor de Geest - in eerbied gesproken - nog heel wat te doen.

De Geest maakt zijn werk niet in één keer af, waarna de jaren die resten tot Christusø wederkomst de lege sfeer ademen van een wachtkamer waarin mensen al uren op hun beurt wachten. In deze ðlaatste dagenø maakt de Geest gebruik van elke dag om vandaag te doen waarvoor het gisteren nog niet de tijd was. Zo is de Geest in tijdelijkheid en voorlopigheid aan het werk. Vele Schriftplaatsen getuigen hiervan. De Geest is de ðeerste gaveø (Rom. 8:23) van Gods toekomst. Hij is het onderpand (2 Cor. 1:22 en 5:5, Ef. 1:14) van de komende heerlijkheid. De Geest is niet alleen een eerste en voorlopige ervaring van de toekomst. Hij werkt zelf aan die toekomst, alle jaren van ons leven, alle jaren die de gemeente worden gegeven. Hij doet ons ðveranderen van heerlijkheid tot heerlijkheidø (2 Cor. 3:18), tot we Christus in zijn opstandingsheerlijkheid gelijkvormig zijn. Alles wat de uitgestorte Geest doet is gericht op de toekomst. Maar in deze gerichtheid op de toekomst is al zijn werk hier en nu ðvoorlopigø. In de theologie van de opwekkingsbeweging wordt dit als volgt onder woorden gebracht: de eenmaal uitgestorte Geest

moet in de loop der geschiedenis telkens opnieuw uitgestort worden, tot Hij uitgestort is op alle vlees. Een opwekking is een herhaling van het pinksterfeest.

Het valt in beschrijvingen van opwekkingen op dat ze verlopen volgens het patroon van het pinksterfeest. Het begint met een groep gelovigen die zich biddend voorbereiden op een werk van God in hun midden, te vergelijken met de voorbereiding van de discipelen op de uitstorting van de Geest (Hand. 1:14) Gelovigen die door een opwekkingsbeweging geestelijk vernieuwd zijn, beschrijven de opwekking als een hernieuwd pinksterfeest. Gelovigen trachten in het verloop van een opwekking altijd een gemeenschap te vormen naar het voorbeeld van de eerste gemeente te Jeruzalem, zoals deze direct na het pinksterfeest ontstond (Hand. 2:42). Opwekkingen komen en gaan. Ze zijn een beweging van de Geest, tussen Pinksteren en wederkomst. Dat is niet hun tragiek maar hun functie. Opwekkingen moeten voortdurend herhaald worden, tot Gods toekomst aanbreekt. In elke opwekking steekt de wind van Gods Geest op en voert in de koude wintertijd van onze geschiedenis een vleugje van Gods lente aan.

Olof de Vries